

WILHELMINA BARNS-GRAHAM
SASZA BLONDER
SANDRA BLOW
TERRY FROST
DOREEN HEATON-POTWOROWSKA
BARBARA HEPWORTH
PATRICK HERON
ROGER HILTON
IVON HITCHENS
KATARZYNA KOBRO
PETER LANYON
ROBERT LAW
LEOPOLD LEWICKI
ADAM MARCZYŃSKI
MARGARET MELLIS
BEN NICHOLSON
VICTOR PASMORE
PIOTR POTWOROWSKI
WILLIAM SCOTT
WŁADYSŁAW STRZEMIŃSKI
ALFRED WALLIS
JOHN WELLS
BRYAN WYNTER
KEITH VAUGHAN

ST IVES
I GDZIE INDZIEJ
ST IVES
AND ELSEWHERE
5.03.2025–7.06.2025

kurator / curator: Paweł Polit, identyfikacja wizualna / graphic design: Kaja Kusztra, koordynacja wystawy / exhibition coordination: Martyna Dec, koordynacja druków towarzyszących / editorial coordination: Matylda Makowska, komunikacja / communication: Anna Augustyn-Kamińska, współpraca / cooperation: Angellina Wieliczko-Skinder, Dorota Wituła, konserwacja / conservation: Anita Andrzejczak, Naoko Kamoji, Małgorzata Kowalska, Tatiana Matwij, Ewelina Pawlak, montaż / installation: Krzysztof Francek, Łukasz Janicki, Mariusz Krężel, Marek Kubacki, Adam Maj, Damian Michnik, Dariusz Mikołajczyk, Ireneusz Szymarek, Dariusz Śmiechura, Maciej Więclawski

Wystawa prezentuje prace artystów brytyjskich związanych ze środowiskiem St Ives, niewielkiej miejscowości portowej położonej w najdalej wysuniętej na zachód części Półwyspu Kornwalijskiego w Wielkiej Brytanii. Środowisko Kornwalijskiego w Wielkiej Brytanii. Środowisko to, skupiające twórców, takich jak Wilhelmina Barns-Graham, Sandra Blow, Terry Frost, Roger Hilton, Peter Lanyon, Margaret Mellis, William Scott czy Bryan Wynter, nie stanowiło formalnej grupy, której działalność określona byłaby jednolitym programem. Ukształtował się w nim, wyprowadzony z abstrakcyjnych struktur prac Barbary Hepworth i Bena Nicholsona, swoisty idiom malarski i rzeźbiarski, w którym charakter rozstrzygnięć formalnych pozostaje w mniej lub bardziej ścisłej korelacji z nasyceniem i przebiegiem doświadczenia krajobrazu.

Niniejsza wystawa kładzie nacisk na wymiar performatywny dzieła sztuki nowoczesnej, niejako komplementarny wobec formalnego. W zgromadzonych na wystawie pracach manifestuje się wyostrożona świadomość przebywania w określonych miejscach. To ona przesądza o doborze środków artystycznych, które – wywiedzione z wypróbowanych formuł sztuki nowoczesnej – odsyłają zarazem do niepowtarzalnych jakości krajobrazu, i – co najważniejsze – komunikują doświadczenie przybywania w nim.

Zorientowanie na pejzaż ujawniało się w sztuce nowoczesnej w momentach kryzysów historycznych. W sztuce polskiej lat 30. odniesienia pejzażowe uznać można za rodzaj reakcji na turbulencje gospodarcze tego okresu; jako uruchamiające model percepcji zaangażowanej w procesy otoczenia, prace z tego okresu można uznać za wyraz poszukiwania równowagi, w znaczeniu zarówno fizjologicznym, jak i społecznym, w niepewnych warunkach ówczesnego świata. W sztuce brytyjskiej odniesienia pejzażowe nasilają się wraz z wybuchem II wojny światowej, by osiągnąć kulminację w dwóch dekadach, które nadeszły bezpośrednio po niej. Tam struktury krajobrazu prowokują artystów do określenia na nowo założeń sztuki abstrakcyjnej, zasad kompozycji i charakteru medium artystycznego.

Twórców związanych z St Ives łączy uwrażliwienie na niepowtarzalne jakości miejsc, w których pracowali; wynikające z tej postawy syntetyczne i procesualne aspekty prac malar-

skich i rzeźbiarskich wyróżniają sztukę brytyjską w okresie od lat 30. do 60. XX wieku. Wchodzą one w interesujący rezonans z dokonaniem artystów polskich tego okresu – pracami Saszy Blondera, Katarzyny Kobro, Leopolda Lewickiego, Władysława Strzemińskiego i Adama Marczyńskiego. Łącznik między obydwoma środowiskami stanowi twórczość Piotra Potworowskiego, którego pobyt w Polsce w latach 1958–1962 był okazją do zastosowania idei wypracowanych przez niego w Wielkiej Brytanii, w artystycznym dialogu ze środowiskiem brytyjskim, w kontekście polskim. W okresie powojennym doświadczenie krajobrazu było traktowane przez artystów brytyjskich jako stymulant moralnej i społecznej regeneracji; wydaje się, że ekologiczny wymiar prezentowanych na tej wystawie prac mógłby spełnić podobną rolę w świecie współczesnym.

kurator: Paweł Polit

The exhibition presents works by British artists associated with the milieu of St Ives, a small port town located in the westernmost part of the Cornish Peninsula in Great Britain. This milieu, bringing together artists such as Wilhelmina Barns-Graham, Sandra Blow, Terry Frost, Patrick Heron, Roger Hilton, Peter Lanyon, Margaret Mellis, William Scott, and Bryan Wynter, did not constitute a formal group whose activity would be defined by a uniform programme. It was here that a specific painting and sculpture idiom was developed, derived from the abstract structures of Barbara Hepworth and Ben Nicholson's works, an idiom in which the choice of formal solutions is more or less closely correlated with the saturation and course of the experience of the landscape.

This exhibition emphasizes the performative dimension of a modern artwork, as being complementary to the formal one. The works gathered in the exhibition manifest a sharpened awareness of being in specific places. This determines the selection of artistic means, which, derived from proven modern art formulas, relate at the same time to the unique qualities of the landscape, and – most importantly – communicate the experience of being in it.

Modern art turned towards the landscape at moments of historical crises. In Polish art of the 1930s, landscape references can be seen as a kind of reaction to the economic turbulence of the period; because they triggered a model of perception that engaged in the processes of the environment, works from this period can be seen as an expression of the search for equilibrium, in both a physiological and social sense, in the uncertain conditions of the world at that time. In British art, landscape references intensified with the outbreak of the Second World War, reaching a culmination in the two decades that followed. There, the structures of the landscape provoked artists to redefine the tenets of abstract art, the principles of composition, and the nature of the artistic medium.

Artists associated with St Ives share a sensitivity to the unique qualities of the places in which they worked; the synthetic and processual aspects of painting and sculpture resulting from this attitude distinguish British art from the

1930s through the 1960s. These enter into an interesting resonance with the achievements of Polish artists of that period, in particular, the works of Sasza Blonder, Katarzyna Kobro, Leopold Lewicki, Władysław Strzemiński, and Adam Marczyński. The two milieus are linked by the work of Piotr Potworowski, whose sojourn in Poland in the years 1958–1962 was an opportunity to apply in the Polish context the ideas he developed in Great Britain, in an artistic dialogue with the British context. In the post-war period, the experience of landscape was considered by British artists as a catalyst for moral and social regeneration; it seems that the ecological dimension of the works showcased in this exhibition could play a similar role in the world today.

curator: Paweł Polit

ST IVES
I GDZIE
INDZIEJ
ST IVES
AND
ELSEWHERE
5.03—7.06.25

ms² Muzeum Sztuki
w Łodzi
ul. Ogrodowa 19

↑ WILHELMINA BARNS-GRAHAM (1912-2004)
Górny lodowiec, 1950, olej, płótno, 59,4 × 62,9 cm
Upper Glacier, 1950, oil on canvas, 59.4 × 62.9 cm
 © Wilhelmina Barns-Graham Trust, Photo © British Council Collection

↑ PIOTR POTWOROWSKI (1898-1962)
Wnętrze lasu - Kornwalia, 1952, olej, płótno, 99 × 156 cm, Muzeum Narodowe w Warszawie
Inside the Forest - Cornwall, 1952, oil on canvas, 99 × 156 cm, The National Museum in Warsaw

↑ WILLIAM SCOTT (1913-1989)
Oranż i błękit, 1957, olej, płótno, 86,5 × 112 cm
Orange and Blue, 1957, oil on canvas, 86.5 × 112 cm
 © Estate of William Scott, Photo © British Council Collection

BARBARA HEPWORTH (1903-1975)
Forma zakrzywiona - Trevalgan, 1956, brąz, drewno, 100 × 68 × 63 cm / *Curved Form - Trevalgan*, 1956, bronze and wood, 100 × 68 × 63 cm, Barbara Hepworth © Bowness, Photo © British Council Collection

↓ WŁADYSŁAW STRZEMIŃSKI (1893-1952)
Pejzaż morski, 1934, tempera, tektura, 20 × 25 cm, Muzeum Sztuki w Łodzi
Seascape, 1934, tempera, cardboard, 20 × 25 cm, Muzeum Sztuki in Łódź

↑ KATARZYNA KOBRO (1898-1951)
Kompozycja przestrzenna (9), 1933, farba olejna, metal, 15,5 × 35 × 19 cm, Muzeum Sztuki w Łodzi
Spatial Composition (9), 1933, oil paint, metal, 15.5 × 35 × 19 cm, Muzeum Sztuki in Łódź

← SANDRA BŁOW (1925-2006)
Bez tytułu, 1959, olej, kredka, papier, 18 × 12,5 cm, Muzeum Sztuki w Łodzi
Untitled, 1959, oil, crayon on paper, 18 × 12.5 cm, Muzeum Sztuki in Łódź